

Sygn. akt III CSK 140/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa O. B.
przeciwko R. B.
o zaprzeczenie ojcostwa,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 września 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od postanowienia Sądu Okręgowego w [...]
z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt XI 1Cz [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w [...] na rzecz adw. M. Ś.-B. wynagrodzenie w kwocie 180 (sto osiemdziesiąt) zł, powiększonej o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi O. B. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda O. B. od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 21 września 2020 r., sygn. akt XI 1 Cz [...], Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego, tj. art. 63 k.r.o. w zw. z art. 95 § 3 k.r.o. oraz art. 24 k.c., wskutek oddalenia jego zażalenia na postanowienie

w przedmiocie odrzucenia pozwu o zaprzeczenie ojcostwa z uwagi na niedochowanie terminu do wytoczenia powództwa, podczas gdy zgodnie z naczelną zasadą dobra dziecka oraz ochrony dóbr osobistych zarówno dziecka, jak również zaprzeczającego ojcostwo, dziecko powinno mieć możliwość poznania swojego pochodzenia, a powód ochrony swojej rodziny.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl., z dnia 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, niepubl., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl.).

Według skarżącego istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, tj. art. 63 k.r.o. w zw. z art. 95 § 3 k.r.o. oraz art. 24 k.c., albowiem przyjęcie, że mąż matki może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa nie później jednak niż do dnia osiągnięcia przez dziecko pełnoletności prowadzi do nieakceptowalnych skutków procesowych, w tym niemożność ustalenia rzeczywistego pochodzenia dziecka i uświadomienia mu jego pochodzenia, w sytuacji gdy zaprzeczający pochodzenie dziecka powziął wątpliwość co do swojego ojcostwa już po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności.

W świetle jednoznacznego brzmienia art. 63 k.r.o. mąż matki może wytoczyć powództwo o zaprzeczenie ojcostwa nie później niż do osiągnięcia przez dziecko pełnoletności. Ograniczenie to zostało wprowadzone ustawą z dnia 6 listopada 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodziny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 220, poz. 1431). Jak wynika z art. 9 ust. 1 tej noweli,

znowelizowane nią przepisy stosuje się do stosunków w niej unormowanych, chociażby powstały przed dniem wejścia jej w życie, z tym że do spraw wszczętych przed dniem wejścia jej w życie o ustalenie lub zaprzeczenie pochodzenia dziecka stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 9 ust. 2 tej noweli).

Nie ulega zatem wątpliwości, że art. 63 k.r.o. wyłącza dopuszczalność wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa przez męża matki po osiągnięciu przez dziecko pełnoletniości; od chwili osiągnięcia przez dziecko pełnoletniości tylko ono może wytoczyć tego rodzaju powództwo, z tym że nie później niż w ciągu trzech lat od osiągnięcia pełnoletniości (art. 70 § 1 k.r.o.) oraz prokurator (art. 86 k.r.o.).

Powód jako mąż matki pozwanego (ur. 18 lipca 1981 r. - k. 5), z którą zawarł związek małżeński w dniu 31 grudnia 1980 r. (k. 7), powództwo wytoczył w 2020 r.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi pozwanego z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o advokaturze (jedn. tekst: Dz.U. z 2020, poz. 1651) w zw. z § 4 ust. 1 i 3, § 10 pkt 5, § 16 ust. 4 pkt 1 oraz § 2 pkt. 2, § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

Ke

a.s.